



สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนานวัตกรรมสังคม

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

เลขที่ 52/437 หมู่บ้านเมืองเอก ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

## กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขยายซี จังหวัดพิจิตร

### (1) ความเป็นมา

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขยายซี จัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรชุมชนเพื่อให้บริการสมาชิกในหมู่ที่ 5 และ 6 ของตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร เมื่อ ปี พ.ศ. 2525 เป็นแหล่งทุนบริการทางการเงินของชุมชน สำหรับใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพและบริการอื่น ๆ เริ่มต้นจากสมาชิก 74 คน จากเงินทุนระดมเบื้องต้น 2,400 บาท ปัจจุบัน มีสมาชิกจำนวน 1,475 คน ครอบคลุมทุกครัวเรือนของประชาชนทั้ง 2 หมู่บ้าน

### (2) การดำเนินงาน

การให้บริการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขยายซี มีทั้งบริการเงินออม ให้กู้ยืม และดำเนินงานเป็นโครงการของกลุ่ม ประกอบด้วย (1) สินเชื่อลอยฟ้า-บริการสำหรับการรวมความต้องการซื้อ เพื่อจัดซื้อพร้อมกัน (ส่วนลดก็ให้เป็นรายได้ของกลุ่ม) (2) บริการศูนย์สาธิตการตลาดบ้านขยายซี ซึ่งจัดให้มีการขายสินค้าที่จำเป็นต่อการบริโภคที่ต่ำกว่าราคาตลาด (3) โรงเรียนข้าวสวัสดิการชุมชน-ขายข้าวสารแทนข้าวเปลือก พร้อมการผลิตแบบเกษตรปลอดภัย (กิจการนี้ มีการจ้างงานในชุมชน 25 อัตรา) (4) ตลาดนัดชุมชน ซึ่งเป็นสถานที่จัดให้สมาชิกนำผลิตผลทางการเกษตรมาวางจำหน่ายในพื้นที่ตลาดในชุมชน การบริการกู้ยืมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านดอนคา มีอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6.0 สำหรับเงินกู้สัจจะ และ ร้อยละ 8.0 สำหรับเงินกู้ประเภทหลักทรัพย์

มีการจัดสรรกำไรของการดำเนินงานไปจัดตั้งเป็น “กองทุนสนับสนุนอาชีพ” โดยให้กู้ทำการกู้ยืมสำหรับการทำงานแบบกลุ่ม เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มพริกแกง กลุ่มกล้วยฉาบ และกลุ่มไม้กวาด ฯลฯ เป็นโครงการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ในวงเงิน ไม่เกิน 40,000 บาท (และเปิดโอกาสของการร่วมงานของสมาชิก ที่ไม่เคยได้รับประโยชน์ทางตรงจากการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ให้เข้ามาร่วมกิจกรรมนี้ด้วย)

### (3) ผลความสำเร็จ

ณ วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 กลุ่มมีเงินสัจจะออมทรัพย์ จำนวน 55,035,714 บาท ให้บริการกู้ไปแล้ว 39,451,765 บาท ในเบื้องต้น ถือได้ว่า เป็นจำนวนเงินทุนที่ให้บริการสนับสนุนต่อการใช้จ่ายเพื่อการต่าง ๆ ของสมาชิก โดยประมาณการ สำหรับสมาชิกจำนวน 1,475 ราย (คิดแบบกู้ทุกราย และคิดแบบเฉลี่ย) สมาชิกแต่ละคนจะได้รับเงินกู้ 26,746.95 บาท/ราย ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 49.15 ของรายจ่ายต่อคนต่อปีของจังหวัดพิจิตร (ตามตัวเลข จปฐ.-รายจ่ายต่อคนต่อปี=54,411.94 บาท) (มูลนิธิสัจมาชีพ, 2565)

..

ที่มา: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สมาคมปริญญาโทสำหรับผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนานวัตกรรมสังคม วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต, YUNUS FOUNDATION, THAILAND และ มูลนิธิสัจมาชีพ. (2566). การศึกษาเรื่องปัจจัย และกลไกการสร้างสรรคนวัตกรรมสังคมที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของไทย